

مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی

زن و چالش‌های جامعه

جستارهایی دربارهٔ مسائل
زن و خانواده و جوان

امام موسی صدر

ترجمه:

احمد ناظم / مجید مرادی / علی حجتی کرمانی / سید عطاءالله اصفهانی

۱۳۹۷

موسسه فرهنگی تحقیقاتی

زن و چالش‌های جامعه (در قلمرو اندیشه امام موسی صدر ۱)

مؤلف: امام موسی صدر

ترجمه: احمد ناظم / مجید مرادی / علی حجتی کرمانی / سید عطاءالله افتخاری

نمایه‌ساز: مریم وتر نمونه‌خوان: زهره قرزانه

گرافیک: خانه طراحی آچار

مدیر هنری: مهدی جوادی‌نسب

صفحه‌آرا: الهام عمیدی فر

ناظر فنی چاپ: سید محمد فروغی

لیتوگرافی: نوید چاپ: صبا صحافی: امیرکبیر

نوبت چاپ: اول؛ ۱۳۹۷ تیراژ: ۵۰۰ نسخه

تعداد کتب: ۴-۶۲-۵۶۷۶-۶۰۰-۹۷۸ بها: ۲۴۵۰۰۰ ریال

حقوق چاپ و نشر: برای موسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر محفوظ است.

سینتنامه: صدر موسی، ۱۳۰۷ -

عنوان و ام پدیدآور: زن و چالش‌های جامعه در قلمرو اندیشه امام موسی صدر

گردآورنده: احمد ناظم

مشخصات نشر: تهران، موسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر، ۱۳۹۷

مشخصات ظاهری: ۲۱ ص.

فروست: در قلمرو اندیشه امام موسی صدر؛ ۱۰.

شابک: ۶۲-۶۰۰-۵۶۷۶-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: سیپا

یادداشت: کتاب ترجمه شده است، گردآوری شده از کتاب گام به گام

با موسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر در سال

۱۳۹۶ چاپ و انتشار شده است.

موضوع: صدر موسی، صدر ۱۳۰۷ - و مها و سخنرانی‌ها

موضوع: Messages and speech - صدر, Musa

موضوع: زنان در اسلام

موضوع: Women in Islam

شناسه افزوده: ناظم، احمد، ۱۳۵۷ -، مترجم

رده بندی کنگره: ص ۵۴ / ۱۳۹۷ / BP۲۳۳

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۲۰۳۸۴۸

- فهرست -

۹	سخن ناشر
۱۳	زهرافشی از کتاب رسالت
۴۹	زن در اسلام
۷۹	زن و چالش های جامعه
۸۹	اسلام به زن کرامت بخشید
۹۷	زن و دین
۱۱۱	زن عرب و پیکار برای رهایی
۱۱۹	ازدواج مدنی
۱۴۵	اسلام و خانواده در جامعه پیشرفته
۱۵۹	نقش مادر و خانواده در شکل گیری شخصیت جوان
۱۶۵	شیوه های تربیتی و مبادی دین
۱۸۱	وجود طبقات در جامعه پذیرفتنی نیست
۱۸۱	نقش دانشجویان در ساختن آینده یا سرنوشت
۱۸۱	ایمان و جوان معاصر
۲۱۹	فرقه گرایی و جوانان
۲۴۵	جامعه ماده گرا و تباه شدن جوانان
۲۵۱	ازدواج حضرت زهرا (س)
۲۶۵	نمایه

سخن ناشر

از میان سخنرانی‌های سالانه صاحب‌های امام موسی صدر آن‌ها که به موضوعات زن و خانواده و مسائل پرداخته‌اند، در کتاب پیش رو گرد آمده‌اند. از دو جهت این سه موضوع در یک کتاب تقدیم شده است: نخست، پیوندی که میان هر سه موضوع برقرار است و تأثیر و تأثری که بر یکدیگر دارند و از یکدیگر می‌گیرند. نقش و رابطه زن و جوان در شکل‌گیری و کارکرد خانواده مؤثر است و در برعکس، نه‌تنها نظام خانواده به دست می‌دهیم، جایگاه زن و جوان روشن می‌شود. دوم، تأثیری که جهان‌نو در نگاه و نگرش به هر سه موضوع گذاشته است. روشن است که در این میان زن وضعیت و ویژگی خاص‌تری دارد. فقدان تطابق میان عین و ذهن در امری آن را بدل به «مسئله» می‌کند. عقل انسان امروز میان آنچه از زن (و شاید به شکلی رقیق‌تر از جوان و خانواده) در ذهن به تصویر می‌کشد و آنچه در جهان خارج با آن مواجهه می‌شود، سازگاری نمی‌یابد. از این رو، نگاه و نگرش سنتی به زن را به پرسش و چالش می‌کشد. چه جای انکار که این پرسش و چالش اسباب تغییر نگاه به زن و جایگاه او شده است. این

اتفاق نخست در جوامع غربی و سپس در جوامع اسلامی رخ داده است. از حدود یک قرن گذشته، اسلام‌شناسان و علمای اسلام دیدگاه‌های نویی دربارهٔ زنان مطرح کرده‌اند. دیگر سخن از جنس دوم بودن زن در میان نیست و یا اینکه بسیار نادر است و حضور اجتماعی زنان نیز دیگر ممنوع نیست، هرچند مطلوب هم نباشد.

اگر عالمی مسئلهٔ زن و این دست پرسش‌ها و چالش‌های نوی انسانی را نادیده انگارد، سخت بتوان او را از زمرهٔ عالمان زمان‌شناس در شمار آورد. اگر امام موسی صدر را «عالم بزمانه» می‌شناسند، آنگاه به سبب همین توجهات او به این دست مسائل و چالش‌هاست. او نه تنها هم درس‌خواندهٔ حوزه‌های علمیه است و هم تجربهٔ زیست در جامعه چندفرهنگی لبنان را دارد، به هر سه موضوع زن و خانواده و جوانی پرداخته است.

رویکرد امام موسی صدر درون‌دینی است. از این رو، مطالعهٔ این کتاب ما را از روش امام موسی صدر در مواجهه با مسائل جدید آگاه می‌کند. به بیان دیگر، او دینی که به سؤالات امروز با مراجعه به متن دین پاسخ گوید و دقیقاً باور دارد که دین پاسخ‌گوی مسائل انسان در همهٔ زمان‌هاست. در این بیان، روش‌شناسی او و اهمیتی که به قرآن و عقل، در مقایسه با سایر منابع دینی، در فهم و استنباط مسائل می‌دهد، واجد اهمیت و درخور توجه و تأمل است. نیز مطالعهٔ این کتاب نمایان می‌سازد که در اسلام‌شناسی امام موسی صدر کدام مسئله یا مسائل در پیوند با این سه موضوع اولویت دارد.

ویژگی دیگر این مباحث، رویکرد تربیتی امام موسی صدر است که خصوصاً در پرداختن به موضوع جوان ظهور و بروز یافته است. این نگاه تربیتی ریشه در نگاه دینی امام صدر دارد. اینجا نیز خوانش و روش او در مراجعه به متن دین است که می‌تواند شایان توجه باشد.

نتوان انکار کرد که نگاه انسان‌شناسانه و جایگاه انسان و کرامت او اثری ژرف بر دیدگاه‌ها و مواجهه امام صدر با مسائل انسان دارد. در نگاهی که آزادی و اختیار و کرامت انسان مرتبه‌ای بلند می‌یابد، رویکردها و توجهات و پیشنهادها رنگ و بوی دیگری می‌گیرد. البته، اگر قائلش ملتزم باشد به آنچه گفته است.

نکات مذکور و نامذکور دیگر ما را بر آن داشت که با نظر به مطرح بودن این موضوعات و مسائل در جامعه امروز، این کتاب را تقدیم به علاقه‌مندان کنیم.

باید مدکر شویم که علاوه بر این گفتارها، امام صدر در جاهای دیگر نیز به این موضوعات پرداخته است. اما چون این موضوعات محور اصلی این گفتارها نبوده است و حجم بیشتر آن‌ها به موضوع یا موضوعاتی نامرتب با این کتاب بوده است، از آوردن آن‌ها در اینجا اجتناب کردیم و خواننده محترم را به مطالعه مجموعه ۱۲ جلدی گام به گام با امام دعوت می‌کنیم. تلاش خود را کردیم که اگر زن و خانواده و جوان در سخنرانی یا مقاله یا محاضراتی محور اصلی بوده است، آن سخنرانی یا مقاله یا محاضرات را در کتاب در دستان شما مندرج کنیم. شایان توجه است که پیش از این مقالات «زهره فصلی از کتاب رسالت» و «زن و دین» (با عنوان «دیدار با امام موسی صدر») در کتاب نای و نی و مقالات «اسلام و خانواده» در حاشیه پیشرفته و «شیوه‌های تربیتی و مبادی دین» در کتاب ادیان در خدمت انسان چاپ شده‌اند؛ اما برای آنکه همه مقالات با موضوع زن و خانواده و جوان در یک کتاب گرد آید، بار دیگر در کتاب پیش‌رو گنجانده شده است.

امید که این تلاش مقبول حق و خوانندگان افتد. **إِنْ شَاءَ اللَّهُ.**
مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر